

AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2020/1927 ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2020. május 14.)

a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai uniós ügynökség (eu-LISA) (2018. december 11. előtt: a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai ügynökség) 2018. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

- tekintettel a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai uniós ügynökség (eu-LISA) 2018. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára,
- tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,
- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság véleményére,
- tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0053/2020),

- A. mivel bevételi és kiadási kimutatása⁽¹⁾ szerint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai uniós ügynökség (eu-LISA) (a továbbiakban: az ügynökség) 2018. évi pénzügyi évre vonatkozó végleges költségvetése 205 657 227 EUR volt, ami 2017-hez képest jelentős, 32 %-os növekedést jelent; mivel a növekedés az ügynökség további feladataihoz és megbízatásának megerősítéséhez kapcsolódott, miközben az ügynökség költségvetése főként az uniós költségvetésből⁽²⁾ származik;
- B. mivel a Számvevőszék az ügynökség 2018. évi pénzügyi évről szóló éves beszámolójáról szóló jelentésében (számvevőszéki jelentés) megállapítja, hogy kellő mértékben megbizonyosodott az ügynökség éves beszámolójának megbízhatóságáról, valamint arról, hogy az annak alapjául szolgáló ügyletek jogszerűek és szabályszerűek;

Költségvetés és pénzgazdálkodás

1. megjegyzi, hogy a költségvetés végrehajtási aránya a 2018. évi pénzügyi év során folytatott költségvetés-ellenőrzési erőfeszítések nyomán is csak 75,18 %-os volt; megállapítja, hogy az alacsony végrehajtási arány a fennálló kötelezettségvállalásoknak tudható be, ami a jogalapjuk elfogadásától függő működési kiadásokhoz kapcsolódik; megjegyzi továbbá, hogy a kifizetési előirányzatok végrehajtási aránya 94,08 %-os volt, ami 2017-hez képest 2,55 %-os növekedést jelent;
2. megjegyzi, hogy az ügynökség új strasbourg-i épületének építése jelentős késedelmet szenvedett, és hogy a munkálatok terén elért haladásról szóló, 2018. áprilisi legutóbbi jelentés szerint a kivitelezési arány 88,17 % volt, valamint hogy az ügynökség 1,2 millió EUR összegű teljesítési biztosítékkal védi pénzügyi érdekeit; megjegyzi, hogy az ügynökség 2018. május 15-én és 2019. február 15-én ellenkérelmet nyújtott be az Elsőfokú Bíróságnál Strasbourgban, és a Bíróság még nem hozott határozatot; megjegyzi továbbá, hogy 2019 áprilisában újraindultak a peren kívüli vitarendezésre irányuló tárgyalások; felhívja az ügynökséget, hogy haladéktalanul tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot, amennyiben peren kívüli vitarendezésre kerül sor, vagy amint kihirdetik az Elsőfokú Bíróság ítéletét;
3. aggodalommal állapítja meg, hogy a számvevőszéki jelentés szerint az ügynökség költségvetésének végrehajtása elmaradt a tervezettől, mert (az ügynökség hatókörén kívül eső okból) későn került sor egyes jogi aktusok elfogadására, illetve hatálybalépésére, ami hátrányosan érintette mind a meglévő rendszerek továbbfejlesztését, mind az új rendszerek kifejlesztését; megjegyzi, hogy válaszul az ügynökség 74 000 000 EUR kifizetési előirányzatot térített vissza a Bizottságnak, és 49 000 000 EUR kötelezettségvállalási előirányzatot vitt át, megkérdőjelezve ezzel a

⁽¹⁾ HL C 120., 2019.3.29., 161. o.

⁽²⁾ HL C 120., 2019.3.29., 163. o.

Bizottság

által készített pénzügyi kimutatásokban a tervezéshez használt feltételezéseket; kiemeli, hogy a költségvetési forrásoknak az ügynökség még el nem fogadott, jogi aktusokra megszavazott költségvetésébe történő felvétele jelentős kockázattal bír a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásra nézve; felhívja a Bizottságot, hogy az ügynökséggel együtt javítsa a költségvetési tervezés és a kapcsolódó jogi aktusok elfogadásának vagy hatálybalépésének időpontjának ütemezése közötti összhangot;

Teljesítmény

4. üdvözlí, hogy az ügynökség folyamatos együttműködést folytat a többi uniós ügynökséggel és az (EU) 2018/1726 rendelet ⁽³⁾ 2018. decemberi hatálybalépése megerősítette megbízatását, ami új lehetőségeket teremt az együttműködés megerősítésére, proaktív tanácsadásra, valamint további támogatásra és segítségnyújtásra a Bizottság, a tagállamok és más bel- és igazságügyi ügynökségek számára, továbbá szorosabb együttműködésre nemzetközi szervezetekkel;
5. figyelemmel kíséri az előzetes utasinformációk és utasnyilvántartási adatállományok tagállamok közötti cseréjére szolgáló központosított útvonalválasztó lehetséges fejlesztését; megjegyzi, hogy ezeknek az információknak a nagyméretű IT-rendszerekkel történő összevetésére való felhasználását jövőbeli érdeklődésre számot tartó interoperabilitási elemként javasolták; tudomásul veszi továbbá a Bizottság által 2018 áprilisa és 2019 januárja között készített kapcsolódó megvalósíthatósági tanulmányt;
6. a mentesítésért felelős hatóság által 2018-ban tett észrevételek és megjegyzések fényében megjegyzi, hogy az ügynökség három különálló, nem integrált nagyméretű IT-rendszert kezel az e rendszereket szabályozó jogi eszközöknek megfelelően, és hogy az e jogi keretből eredő eltérő fejlesztési határidők és korlátok miatt az IT-rendszereket külön-külön és nem integrált módon építette ki; megjegyzi, hogy az ügynökség elismeri, hogy ez a megközelítés sem működési, sem költségvetési szempontból nem fenntartható és nem hatékony; üdvözlí, hogy az ügynökség kezdeményezést indított a rendszer felépítésének és kialakításának egyszerűsítésére, amelynek fő mozgatórugója a Bizottság interoperabilitási kezdeményezése; ösztönzi az ügynökséget, hogy vizsgálja tovább a közös eljárások és megosztott rendszerek létrehozásának lehetőségeit;
7. emlékeztet az adatgazdálkodási és adatkezelési szolgáltatások fontosságára, valamint e szolgáltatások belső hatáskörbe vonásának szükségességére, különös tekintettel arra, hogy ez az ügynökség érzékeny adatok interoperabilitásával foglalkozik; kiemeli e tekintetben az ilyen adatok védelmének és bizalmas kezelésének fontosságát, valamint azokat a potenciális kockázatokat, amelyekkel a jelenlegi külső informatikai szolgáltatások irányítási rendszere járhat;
8. üdvözlí az ügynökség által az operatív tervezéshez és az ahhoz kapcsolódó közbeszerzéshez szükséges képességek megerősítése érdekében bevezetett új szervezeti struktúrát, beleértve a jogi és technikai hozzájárulás biztosítását; további erőfeszítésekre szólít azonban fel a közbeszerzési szabályoknak való megfelelés és a pontosabb jelentéstétel biztosítása érdekében; tudomásul veszi a Számvevőszék azon észrevételét, hogy az ügynökség fontolóra vehetné a Nemzetközi funkciópont-felhasználói csoport (IFPUG) módszertanának használatát, amely mértékadó módszertan a fejlesztési tevékenységek árának meghatározásához;
9. üdvözlí a Számvevőszék előző évekre kiadott ajánlásai tekintetében elért eredményeket; megjegyzi azonban, hogy az ügynökség az álláshirdetéseket továbbra sem teszi közzé az Európai Személyzeti Felvételi Hivatal (EPSO) honlapján; ezért felhívja az ügynökséget, hogy tegyen lépéseket az állásajánlatoknak az EPSO honlapján való közzététele érdekében;
10. az e-közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatban megjegyzi, hogy az ügynökség egyes eljárások esetében bevezette az e-számlázást és az e-pályázatot, megjegyzi azonban, hogy az e-benyújtás bevezetése még mindig folyamatban van;
11. hangsúlyozza a nemek szerint lebontott adatok szolgáltatásának fontosságát annak érdekében, hogy elemezni lehessen a nemek közötti egyensúly alakulását az ügynökség és irányító szervei személyzetén belül.

Személyzeti politika

12. aggodalommal állapítja meg, hogy 2018. december 31-én a létszámterv végrehajtása mindössze 89,71 %-os szintet ért el: az uniós költségvetés értelmében engedélyezett 136 ideiglenes alkalmazottból (szemben a 2017. évi 131 engedélyezett álláshellyel) 122 kinevezett ideiglenes alkalmazott dolgozott; megjegyzi, hogy ezen felül 31 szerződéses alkalmazott és 9 kirendelt nemzeti szakértő dolgozott az ügynökségnél 2018-ban; üdvözlí az ügynökség választát, amely szerint ez a végrehajtási arány a jogi aktusok késedelmes elfogadásának tudható be, és sürgeti az ügynökséget, hogy tegyen jelentést a jövőbeli előrehaladásról;
13. aggodalommal állapítja meg az igazgatótanácson belül a nemek közötti egyensúly aránytalanságát (40 férfi és 6 női taggal);

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1726 rendelete (2018. november 14.) a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség nagyméretű IT-rendszereinek üzemeltetési igazgatását végző európai uniós ügynökségről (eu-LISA), az 1987/2006/EK rendelet és a 2007/533/IB tanácsi határozat módosításáról, valamint az 1077/2011/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 295., 2018.11.21., 99. o.).

14. a mentesítésért felelős hatóság által 2018-ban tett észrevételek és megjegyzések fényében megjegyzi, hogy az ügynökség elismeri, hogy tevékenységeinek folyamatosságát tekintve jelentős kockázattal jár az, hogy kevés a személyzete; kiemeli, hogy az ügynökség programozási dokumentumaiban további személyzetet kért; tudomásul veszi, hogy ezt a létszámnövelést a Parlamentnek és a Tanácsnak kell jóváhagynia, és hogy az ügynökség a feladatok fontossági sorrendjének átrendezése és gyors munkaerő-felvétel révén igyekszik csökkenteni a kockázatot; rámutat, hogy az a jelenlegi gyakorlat, hogy a jogi aktus végrehajtásához szükséges személyzetet csak akkor veszik fel, ha a jogi aktus hatályba lép, maga után vonja a meglévő személyzetre való támaszkodást az ilyen jogi aktusok végrehajtását előkészítő intézkedések során, ami túlzottan megterheli az ügynökség állandó munkatársainak kapacitáit, és ezáltal a veszéllyel jár, hogy befolyásolja az ügynökség mindennapi tevékenységeit; felhívja a Bizottságot, hogy tegye lehetővé a különböző jogi aktusokra irányuló javaslatokban előirányzott személyzet egy részének korábbi felvételét annak érdekében, hogy az ügynökség hatékonyan előkészíthesse az adott jogi aktusok végrehajtását;
15. megjegyzi, hogy egy adott személyzeti felvételi eljárással kapcsolatos számvevőszéki jelentés szerint az ügynökség felvételi bizottsága az eljárás átláthatóságának rovására eltért a közzétett álláshirdetéstől és a közzétettnél magasabb minimumpontoszámot alkalmazott a pályázók tartaléklistára való felvételéhez; az ügynökség válasza alapján tudomásul veszi az arra vonatkozó kötelezettségvállalást, hogy az ügynökség a jövőben közzéteendő álláshirdetéseket szigorúbb megfogalmazást fog alkalmazni; üdvözlöi, hogy az ügynökség azonnal kiigazította gyakorlatát a folyamatban lévő eljárások tekintetében, és hogy a felvételi eljárásokra vonatkozó iránymutatások tartalmazni fogják azt az elvet, hogy a tartaléklistára vonatkozó küszöbértéket előzetesen rögzíteni kell; kéri az ügynökséget, hogy biztosítsa a közzétett kiválasztási feltételek tisztelgésben tartását;
16. megállapítja, hogy az ügynökség igazgatótanácsa 2018 márciusában az ügynökségnek az új jogi aktusok elfogadását követő megnövekedett feladatok és az e tekintetben biztosított további személyzet miatt előirányzott bővülését megelőzően elfogadta az új szervezeti felépítést; megjegyzi, hogy az ügynökség 2020 végére csaknem meg fogja kétszerezni személyzetének létszámát, és hogy az átszervezés teljes mértékű megvalósulását 2019 végére várták;

Közbeszerzés

17. aggasztónak tartja, hogy a számvevőszéki jelentés szerint a Schengeni Információs Rendszer javító karbantartására irányuló két ellenőrzött kifizetés (részben) szabálytalannak bizonyult azáltal, hogy az ügynökség egy egyedi szerződés módosításával emelte a havi karbantartási díjat, anélkül, hogy az áremelés figyelembevételével módosította volna a szolgáltatási keretszerződést, és később a szolgáltatási keretszerződés lejártának dátuma után másfél hónappal meghosszabbította a szerződést; hangsúlyozza, hogy a havi karbantartásért fizetett többletösszeg és a keretszerződés lejártá után a karbantartásért fizetett összeg kifizetése ezért részben szabálytalan; az ügynökség válasza alapján tudomásul veszi, hogy az új keretszerződés elindítása során felmerült késedelmek és az odaitélési eljárás során tett további lépések azt eredményezték, hogy az ügynökség jogi kötelezettségeinek megfelelően biztosítani kellett a rendszer folyamatos karbantartását, és hogy az ügynökség jelenleg véglegesíti a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos ellenőrzőlistákat és dokumentummintákat, valamint hozza létre az operatív tevékenységek tervezéséhez és az alapul szolgáló beszerzésekhez szükséges kapacitásokat; felszólítja az ügynökséget, hogy biztosítsa a közbeszerzési szabályok betartását;
18. megjegyzi továbbá, hogy a számvevőszéki jelentés szerint a szolgáltatási szerződés pályázati dokumentációjában a legjobb minőségű ajánlat kiválasztására előírt képlet különbözött az ajánlattevőknek címzett, kérdés-felelet rendszerű dokumentumban közölttől, és hogy más hiányosságokat is feltártak a tájékoztatás minőségével, teljességével és következettségével kapcsolatban; megjegyzi, hogy az ügynökség elismeri, hogy a rendelkezésre bocsátott emberi erőforrások hiánya miatt a közbeszerzési eljárás során jelenleg nem alkalmazott utólagos értékelés lehetővé tételére érdekében javítani és dokumentálni kell a pályázati tervezés és a tényleges szerződések közötti következetesség ellenőrzését és azok összehasonlíthatóságát; felkéri az ügynökséget, hogy erősítse meg a közbeszerzésekhez kapcsolódó belső kontrollt;
19. aggasztónak tartja, hogy a számvevőszéki jelentés szerint egy távközlési szolgáltatásokra vonatkozó szolgáltatási szerződést az ügynökség az egyetlen pályázatot benyújtó gazdasági szereplőnek ítélte oda, és az odaitélt szerződés összege megegyezik az eredeti hirdetményben közzétett 144 000 EUR összeggel; megjegyzi azonban, hogy a pályázó által benyújtott pénzügyi ajánlat csak 45 700 EUR volt, ami az ajánlatban foglalt összeget meghaladó értékű szerződés odaitélését eredményezte, és ez nem felel meg a közbeszerzési szabályoknak; az ügynökség válasza alapján megállapítja, hogy a pénzügyi ajánlatot pusztán nem kötelező erejű forгатókönyvnek szánták az ajánlat értékeléséhez, és a tényleges havi kifizetések az eredetileg kínált egységarakon történő tényleges szolgáltatásnyújtáson alapulnak; felszólítja az ügynökséget, hogy ne ítéljen oda szerződéseket a pályázók ajánlatát meghaladó árakon;

20. megjegyzi, hogy a számvevőszéki jelentés szerint az ügynökség egy közvetlen biztonsági és recepciós szolgáltatási szerződés időtartamát négy évről hat évre hosszabbította meg, a szerződés összegét 73 %-kal emelve (ami nem felel meg a költségvetési rendeletnek), így az eredeti időtartam után teljesített kifizetések szabálytalanok; az ügynökség válasza alapján megállapítja, hogy a helyzetet kivételes körülmények váltották ki, amelyeket időben jelentettek és megvizsgáltak a kivételek jegyzékében; elismeri, hogy a született döntések a biztonsági szolgáltatások folyamatos nyújtásának biztosítására irányultak; felszólítja az ügynökséget, hogy biztosítsa a közbeszerzési szabályok betartását;
21. a mentesítésért felelős hatóság által az IT-projektek fejlesztésére és karbantartására széles körben alkalmazott vállalkozókkal kapcsolatban tett megjegyzések és észrevételek fényében üdvözli, hogy az ügynökség olyan beszerzési stratégiát dolgoz ki, amely biztosítja saját forrásainak legjobb felhasználását; kiemeli, hogy a Számvevőszék átfogó tendenciát állapított meg az ügynökségek körében az informatikai tanácsadóként foglalkoztatott külső személyzet alkalmazása terén; hangsúlyozza, hogy sürgősen foglalkozni kell az ügynökség külső munkaerő-felvételtől való függésével ezen a területen; elismeri, hogy költségvetési hatóságként a Parlament és a Tanács dönt elegendő személyzeti erőforrás elkülönítéséről;
22. sürgeti az ügynökséget, hogy tárja fel a hasonló tevékenységeket folytató egyéb ügynökségekkel az egymást átfedő feladatok tekintetében az erőforrás-megosztás lehetőségeit; ösztönzi az ügynökséget, hogy keressen lehetőségeket a nem szakértőként alkalmazott személyzet megosztására olyan területeken, mint az IKT és a számvitel, különösen a rigai székhelyű Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testületével és a helsinki székhelyű Európai Vegyianyag-ügynökséggel;

Az összeférhetlenség megelőzése és kezelése, valamint az átláthatóság

23. elégedetten állapítja meg, hogy 2018. novemberben az ügynökség befejezte az igazgatótanács és a tanácsadó csoportok tagjaira vonatkozó, az összeférhetlenség megelőzéséről és kezeléséről szóló új szabályok végrehajtását, amelyek magukban foglalják érdekeltségi nyilatkozataik éves benyújtását, valamint adott esetben a nyilatkozatoknak az igazgatótanács és a tanácsadó csoportok elnökei által, az ügynökség támogatásával történő értékelését, majd azoknak az ügynökség honlapján való közzétételét; üdvözli az érdekeltségi nyilatkozatok új modelljének elfogadását, majd azoknak az ügynökség honlapján való közzétételét; nyugtázza, hogy az ügynökség rendelkezik az összeférhetlenségek megelőzésére és kezelésére vonatkozó szabályzattal; megjegyzi, hogy 2018-ban a személyzet valamennyi tagja nyújtott be érdekeltségi nyilatkozatot, amelyek közül 31 (ami a személyzet 20 %-ának felel meg) érdekeltséget jelentett be, amelyeket a közvetlen felettesek értékelték, és hogy három alkalmazott esetében (ami a személyzet 2 %-ának felel meg) intézkedéseket hoztak a lehetséges összeférhetlenség kockázatának csökkentésére; sajnálja azonban, hogy az érdekeltségi nyilatkozat új modelljét nem alkalmazták a vezetőségre is; sajnálattal állapítja meg, hogy csak az összeférhetlenség hiányáról szóló nyilatkozat áll rendelkezésre az ügyvezető igazgató esetében; megjegyzi, hogy az igazgatótanács 2016. júniusban elfogadta az ügynökségnek a visszaélések bejelentésére vonatkozó iránymutatásokról szóló határozatát; megjegyzi, hogy az ügynökség válasza szerint nem áll fenn jogi kötelezettség az igazgatótanácsi tagok önéletrajzában közzétételére; e tekintetben kiemeli, hogy az uniós ügynökségeknek modellt kell kialakítaniuk az átláthatóság tekintetében, és felhívja az igazgatótanács tagjait, hogy önéletrajzaikat tegyék közzé az ügynökség honlapján;

Belső kontrollok

24. a mentesítésért felelős hatóság által a nyitott ellenőrzési ajánlásokkal kapcsolatban tett megjegyzések és észrevételek fényében megjegyzi, hogy a különböző ellenőrzési ajánlásokat követő cselekvési tervek végrehajtási aránya 2018-ban csökkenő tendenciát mutatott, és hogy az ügynökség 2019 elején elfogadta és bevezette a felülvizsgált belső ellenőrzési keretrendszert; megjegyzi, hogy a Belső Ellenőrzési Szolgálat stratégiai ellenőrzési tervet dolgozott ki a 2019–2021-es időszakra, amely a 2018 februárjában a tallinni központban és a strasbourgi technikai helyszínen elvégzett kockázatértékelés eredményein alapul, és kiterjed az ügynökség főbb igazgatási és működési folyamataira; felhívja az ügynökséget, hogy számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak az ellenőrzési ajánlások végrehajtásáról;

Egyéb megjegyzések

25. a mentesítésért felelős hatóság által az ügynökség üzemeltetési feladatok ellátására szolgáló strasbourgi épületének újjáépítését hátráltató késedelmekkel, valamint az ügynökség székhelyül szolgáló új tallinni épület építésével kapcsolatban tett megjegyzések és észrevételek fényében megjegyzi, hogy az észt kormány az eredeti tervnek megfelelően befejezte a székhely újjáépítési projektjét, és hogy az ügynökség 2018 júliusában átköltözött állandó székhelyére; megjegyzi, hogy a strasbourgi üzemeltetési helyszínen végzett felújítási munkálatokat szerződés szerint 2018 júniusában fejezték be, hogy a késedelem a kivitelezővel egyeztetett termódosításoknak tudható be, és hogy az ügynökség szorosan együttműködik a kivitelezővel a feltárt műszaki hiányosságok orvoslása és a munkálatok elfogadása terén előrehaladás elérése érdekében;

26. felhívja az ügynökséget, hogy összpontosítson kutatásai eredményeinek a nyilvánosság körében történő terjesztésére, és a közösségi médián és más médiaorgánumokon keresztül szóltassa meg a nyilvánosságot;
 27. a mentesítő határozatot kísérő horizontális jellegű egyéb észrevételei tekintetében utal az ügynökségek teljesítményéről, pénzgazdálkodásáról és ellenőrzéséről szóló, 2020. május 14-i állásfoglalására ⁽⁴⁾.
-

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0121.